Asunto- ja ympäristöjaostolle MUISTIO

LTAE III 2024 mom 35.20.56 Ilkka Hippinen 30.5.2024

Mom 35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi

Öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumiseen pientaloissa on myönnetty valtion talousarvioissa vuosina 2020-2023 yhteensä hieman vajaa 144 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtion talousarviossa määrärahaa momentilla on 40 000 euroa ja vuoden 2023 valtion talousarviossa 40 600 000 euroa. Määrärahaa on 17.5.2024 ollut jäljellä myönnettäväksi avustuksiin vielä noin 32 miljoonaa euroa. Momentin määrärahat ovat kolmen vuoden siirtomäärärahoja, jolloin vuoden 2023 talousarvion määrärahoja voidaan käyttää vuoden 2025 loppuun asti.

Avustuksen sidonta- (17.5.2024) ja maksatustilanne (2.5.2024)

TA-vuosi	Määräraha	Sidottu (€)	Sidottu (%)	Sitomatta (€)	Maksettu (€)	Maksamatta (€)
2022	40 000 000	39 998 901	100	1 099	35 607 901	4 392 099
2023	40 550 000	9 499 000	23	31 051 000	4 808 500	35 741 500

Vuoden 2023 määrärahasta voidaan maksaa avustuksia vuoden 2025 loppuun saakka, ja avustuksia voidaan myöntää asetuksen (Vna 803/2021) mukaan hankkeille, jotka valmistuvat viimeistään 31.8.2025. Avustus voidaan myöntää myös takautuvasti 31.8.2025 jälkeen, jos hakemus täyttää avustuksen ehdot. Avustusmäärärahaa riittää toukokuun 2024 arvion mukaan vielä noin 8 000 hakijalle. Sisään tulevien avustushakemusten määrä vaihtelee kuukausittain. Avustushakemusten käsittelyjono on tällä hetkellä kolme kuukautta.

Öljylämmityksestä luopumisen avustukset ovat pieniä ja avustusten lukumäärä on suuri, mistä syystä avustusohjelma edellyttää tavallista enemmän henkilöresursseja. Avustusten käsittelyresurssien määrärahat on varattu työ- ja elinkeinoministeriön momentille 32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot. Avustushakemuksia on tullut vuonna 2023 keskimäärin noin 450 kpl kuukaudessa. Tammikuun ja huhtikuun 2024 välillä hakemuksia on tullut keskimäärin 300 kappaletta kuukaudessa. Hakemusmäärä on lähtenyt huhtikuussa nousuun hiljaisten talvikuukausien jälkeen. Avustuksesta tiedottamista on välillä tehostettu viestintäkampanjoin, jolloin hakemusmäärät ovat kasvaneet.

Öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumisen avustusohjelma toteuttaa valtioneuvoston periaatepäätöstä fosiilisesta lämmitysöljystä luopumisesta. Periaatepäätökseen liittyvän toimenpideohjelman tavoitteena on poistaa rakennusten erillislämmityksestä aiheutuvat päästöt vuoteen 2030 mennessä. Valtioneuvoston periaatepäätös on edellytys sille, että Suomi voi hyödyntää EU:n elpymis- ja palautumisvaroja (RRF) suunnitellusti. Toimenpideohjelma on osa Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa (RRP), jonka viime hallitus hyväksyi 27.5.2021.

Öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumiseen kannustavia avustuksia on maksettu vuosina 2020–2023 kaikkiaan reilulle 24 000 pientalon omistajalle. Kotitalouksilla on ollut vuodesta 2022 mahdollisuus vaihtoehtoisesti käyttää korotettua kotitalousvähennystä öljylämmityksestä

luopumiseen. Yhteensä näillä toimilla lähes 32 000 pientaloa on vaihtanut öljy- tai maakaasulämmityksen muuhun lämmitysmuotoon, useimmin ilmavesilämpö- tai maalämpöpumppuun (87 % lämmitysmuotoa vaihtaneista pientaloista).